

تۆ و دەرمانى بىھۆشکردنەكەت

ئەم نامىلتكىمە زانىارىت پىددەدات لەسەر ئەوهى چاوهرىي چى بىكەيت كاتىك نەشتەرگەرى بە بىھۆشکردن ئەنچام دەدەيت. ئەمە لەلايمەن پزىشكانى پسىپۇر لە بوارى بىھۆشکردن نووسراوه بە پىكەوه كاركردن لەگەمل نەخۆش و نويىنەرى نەخۆشەكان. ھەروەها يارمەتىدەر دەبىت بۆ دۆزىنەوهى زانىارى زىاتر كە دەكىت بەسۇود بىت.

ناوهەرۆك

ئەم نامىلتكىمە روونكىردىنەوە دەدات لەسەر:

- جۆرە جياواز مکانى بىھۆشکر
- بەر لە نەشتەرگەرىيەكە چى رەودەدات
- چۆنیمەتى تاوتۇيىكىرنى مەترسىيەكان و بىزاردەكان لەگەل پزىشکى بىھۆشکردىنەكەت
- چۆن ئامادەكارى دەكىت بۆ نەشتەرگەرى
- لە رۆزى ئەنچامدانى نەشتەرگەرىيەكە چى رەودەدات
- چى رەودەدات لە پاش نەشتەرگەرىيەكە
- لە كوى زانىارى زىاتر دەدۇزىتەوە.

بىھۆشکردن چىيە؟

بىھۆشکردن ناھىلىت تۆ ھەست بە ئازار و نارەمحەتى بىكەيت. دەكىت لە رىيگەي جياوازمۇھ بدرىت و مەرج نىھەممۇو كات بىئاڭات بىكەن.

جۆرە جياوازى بىھۆشکردن ھېبە بە پىي شۇوازى پىدان:

بىھۆشکردى بىشى دەرزى لىدان لەخۇدەگەرىت كە بەشىكى بچووكى جەستە سې دەكەت و بەگشىتى بۆ نەشتەرگەرى بچووك بەكاردەتىزىت. تۆ دۆخى ھۆشداريدا دەمەننەتەوە، بەلام ھەست بە ھىچ جۆرە ئازارىيک ناكەيت. بەگشىتى ئەم كىدارە لەلايمەن پزىشکى نەشتەرگەر دەكىت لەكاتى ئەنچامدانى نەشتەرگەرى.

بىھۆشکردى ناوجەيى (بۇ نمونە: بىرەي پشت، ئىپيدورال ياخود دەمارەكان) دەرزى لىدان لەخۇدەگەرىت و بەشىكى گەورەتى يان قۇولتىرى جەستە سې دەكەت. لە دۆخى ھۆشداريدا دەمەننەتەوە ياخود كەمئىك ئارامكەرمۇھى جەستەيى وەردىگەرىت، بەلام ھەست بە ھىچ جۆرە ئازارىيک ناكەيت. لە ھەندىيەك جۆرە نەشتەرگەرىدا دەكىت ھەست بەبۇونى پەستان بىكەيت.

بیهوده‌شکردنی گشتی نهود درمانیه که دتخانه حالتیکه و همچوی قوول وایه. نهم جوره له بیهوده‌شکردن به همندی نهشترگهری و ریکاری پیویسته. تو بی ناگا دهیت و هست به هیچ ناکمیت. درمان به بیهوده‌شکری گشتی زورجار لبریگه خوینه‌نمریکمه دهکریته ناو جمته یان و مکو گاز هلدنه‌مژریت، یان همدووکی پیکمه.

ئارامکه‌رهه درمانتیکه که وات لیده‌کات هست به خموالویی و ئاسووده‌یی بکمیت. لموانیه بهت‌هواوی خهوت لی نهکه‌هیت و ناگداری دهورو بهرت بیت.

ئارامکردنیه همندیکجار له گهله بیهوده‌شکری بهشی و ناوجه‌یی بهکار دیت. ئارامکردنیه دهکریت قورس یان سوک بیت بهپی جوری نهشترگهری و رهنگه همه‌و شتیک یاخود همندی شتت لمیرن‌میت، یان هیچ شتیکت لمیرن‌میت له باش سرکردنیه.

بؤ زانیاری زیاتر له سهر سرکردن، تکایه بروانه نامیله‌کهی نووسراوی نیمه روونکردنیه بیهوده‌شکردن که له سهر مالپه‌هکمان بهدسته: www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/sorani

دهتوانیت زانیاری زیاتر له سهر جوره جیاوازه‌کانی بیهوده‌شکر هکان بدوزیتهوه له سهر www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/sorani

درباره‌ی پزیشکانی بیهوده‌شکر

پزیشکانی بیهوده‌شکر نهود پزیشکه راهنیرو اونمن که:

■ تاوت‌تی نهود جورانیه بیهوده‌شکر دهکمن له گهله‌دا، که گونجاوه بؤ نهشترگه‌یه‌که‌ت

■ ئهگه‌ری هملیز اردیه جیاواز بهدست بوب، هاوكاریت دهکمن له هملیز اردن و تاوت‌تیکردنی مهتر سیبیه‌کان و سووده‌کانی و جیگر‌هه‌کانی

■ له گهله تو له سهر پلانیک ریکده‌که‌مون بؤ بیهوده‌شکر دن و نه‌هیشتنی هستکردن به ئازار له دوازدا

■ بیهوده‌شکر دن و بهر پرسن له سلامتی و لهش ساغیت بهدریزایی نهشترگه‌یه‌که‌ت و له ژوروی چاکبونه‌هه‌ت.

لموانیه چاوت به چاودیری تهندروستی پیش‌هی دیکه‌ش بکمیت. دهتوانیت دهرباره‌ی رولی نهوان و نیمی بیهوده‌شکردن زیاتر بخوینیتهوه له سهر مالپه‌هکمان www.rcoa.ac.uk/patientinfo/anaesthesia-tea

کلینیکی هەلسنگاندنی پیش نهشترگه‌ری

(کلینیکی هەلسنگاندنی بهرايی)

ئهگه‌ر پیشوهخت پلانی نهشترگه‌ریت بؤ دانراوه، دهکریت چهند هفت‌هیک یاخود چهند رۆزیک پیش نهشترگه‌یه‌که‌ت بانگهیشت بکریت بؤ نورینگه‌ی ئەنجامدانی پشکنینی پیش نهشترگه‌ری. همندیکجار، بؤ نهشترگه‌ری بچوک، پهستاریک پهیوندیت پیوه دهکات یان لموانیه داوات لیکریت راپرسیبیه‌ک پېركه‌یتهوه.

تکایه ئهمانه له گهله خوت بهینه:

■ لیستیک لمو درمانانه که بهکاریانده‌هینیت یاخود له گهله خوتدا درمانه‌کانت بھینه به پاکه‌تکانیانه‌هه (دهتوانیت وینه‌یه‌کی لیسته‌که له درمانخانه‌که‌ت یان پزیشکی گشتی وربرگریت)

- هم زانیارییهک که لمبردستایه دمربارهی پشکنین و چارهسمریهکان له نهخوشخانهکانی دیکه
- زانیاری سمبارت بهو کیشه تهندروستیانهی که دهکریت خوت یاخود خانهواهکهت لمگل دهرمانی بیهوشکردن همانیبیت
- هم پیوانیکی فشاری خوین که لم دوابیه کردیت.

گرنگه پشکنینی فشاری خوینت بوق بکریت له نورینگهکی پزیشکی گشتی بهزوترین کات دواي ئوهی دهزانیت نهشتمرگهربت بوق دهکریت. بهم جوره، ئهگم فشاری خوینت بمرزیت، دهتوانیت پیش نهشتمرگهربی به دهرمان ئاسابی بکریتهوه بوق ئوهی نهشتمرگهربیهکهت دوا نهکهوبیت.

کاری پهستارهکان له نورینگهکان بریتی دهیت له:

- ومرگرتی زانیاری سمبارت به چالاکیهکانت و هم کیشمیهکی جهستهی یاخود دمروونی
- وهرگرتی زانیاری سمبارت به هستهوهی و یاخود کاردانمهکانت بمرامبهر دهرمانهکان (تکایه زانیاری تمواو لمگل خوتدا بهئینه)

■ دروستکردنی لیستیکی دروست بوق ئهو دهرمانانهی که بهکاریاندههینیت، له نیویاندا هم دهرمانیکی ئازارشکین که به شیوههکی بهردواام بهکاریدههینیت

■ پرسیارت لیدهکمن که ئاخو جگمه دهکیشی، ئهلكهول یاخود ماددهی بیهوشکر بهکاردههینیت یاخود نهخیر کیشی لمشت و بمرزی بالات دېپون

■ پشکنین بوق فشاری خوین و چاودیری لیدانی دل و ئاستی نوکسجینت ئەنجامدەمن گوییبیستی دل و سنگت دهگرن ئهگم پیویست بورو

■ رېکخستن دهکمن بوق هم پشکنینیکی خوین به پېی پیویست بورو

■ هىلکاری دل (ئى سى جى) ئەنجام دەمن بوق پشکنینی دلت ئهگم پیویست بورو

■ ومرگرتی نموونه له پیست و لووت بوق پشکنین بوق هم جوره ھەوکردنیك

■ رېنماپیت دهکمن بوق ومرگرتی دهرمانی گونجاو بوق رۆزى نهشتمرگهربیهکهت. لەھمان کاتدا، پېشنياری دهرمانی ئازار شکینی گونجاو دهکمن له کاتى چاک بوونمهوت له ماللهوه

■ زانیاریت لمسر نهشتمرگهربیهکهت پېدەدریت دمربارهی هم مەترسییهک

■ زانیاریت پېدەدریت لمسر ئوهی کەی له خواردن و خواردنمهوه بوهستیت.

■ هەروههارەنگە زانیاریت لمسر گواستهوهی خوین پېيدەن گەر پېیان وابوو پیویستت دهیت.

■ هەتا پیویست نەبیت پرۇسەی گواستهوهی خوینت بوق ئەنجام نادریت. دهتوانیت زانیاری زیاتریش دمربارهی ئەمان بىۋزىتەمەت لمسر وېسائىتى خزمەتگۈزارى تەندروستى نىشتمانى NHS: www.nhsbt.nhs.uk/what-we-do/blood-services/blood-transfusion

بىنینى پزىشکى بیهوشکردن

لەوانىيە چاوت به پزىشکى بیهوشکردن بكمويت له نورينگەي هەلسنگاندى-پىشەختە. بەپىچەوانھو، له نهخوشخانە چاوت به پزىشکى بیهوشکردن دهکمويت لەرۆزى نهشتمرگهربیهکهت. تاوتويى جورى ئەم بیهوشکەر دهکمن کە دهتوانیت وھرى بگريت، لمگمل سوودەكانى، مەترسییهکانى و ھەلبىزاردەنى خوت، وھ پىكىمەت بىريار دەمن لمسر ئوهى كام بىهوشکەر باشترينه بوقت.

■ بەھەر حال، ھەممو جوره بىهوشکەر ئىك بوق ھەممۇ جوره نهشتمرگەرەك گونجاو نىيە.

کاتیک جوره بیهۆشکمریکت بۆ هەلەبژیرن ئەوا بەند دەبیت لەسەر چەند بنەمايیک:

■ ئەو نەشتەرگەربىيە کە بۆت دەكريت

■ هەر كىشىمەكى تەندروستى و مەترسى تايىھتى كەسى

■ هەلبىزاردە خوت و ھۆكار مکانيان

■ پشتگىرى كردن و ئەزمۇونى پېشىشكى بىيەشەكە

■ كەلوپەل، ستاف و سەرچاوهكان لە نەخوشخانە.

مەترسىيەكان و بېرىاردانى-ھاوېش

ماده بىيەشەكە پېشىكمۇتوھكان زۆر سەلامەتن. ھەندىك كاريگەرى لاۋەكى باو ھەمە بە ھۆى دەرمانى بىيەشەكەن يان ئەو كەل و پەلانەي بەكاردىن كە بە گشتى مەترسى زۆر جددى نىن و زۆر نامىننەو. مەترسىيەكان زۆرن و بەپىي كەمىسىكان و پرۇسەكە و بەكار ھىنانى تەكىنىكى بىيەشەكە دەگۈرەن.

پېشىشكى بىيەشەكە گفتۇگۇ و باسى ئەو مەترسىيە تەندروستىيانەت لەگەلدا دەكات كە پېيوايە گرنگەن بۆ بارودۇخت. تەنھا لەحالەتىكدا باسى مەترسىيە ناباوهكانت بۆ دەكەن كە پەيوەندىدار بن پېتەمە.

گەر ئازەزوو دەكەيت وردەكارى زىاتر بخۇيىتەمە دەربارە ئەو مەترسىيەنەي پەيوەندىدارە بىيەشەكەن، تكايىھ بچۈرە سەر:

www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/sorani

بېرىاردانى-ھاوېش

بېرىاردانى-ھاوېش دلىيىي دەدات كە تاكەكان پېشىوانى دەكرىن لە هەلبىزاردەنى ئەو بېرىارانەي گونجاون بۆيان. پرۇسەيەكى ھاوېشانەي كە تىيدا شارەزايەكى تەندروستى پېشىوانى بۆ نەخۆشىك دەكات تا بگەنە بېرىارىك دەربارە چارەسەرەكەي.

گفتۇگۇكە ئەم بابەنانە لەخۇ دەگۈرتىت:

■ شارەزايى پېشىكەكە، وەك هەلبىزاردەي چارەسەر، بەلگە، مەترسىيەكان و سوودەكان

■ ئەوهى كە نەخۆشمەكە لە ھەممۇان باشتر دەزانىت: خواستى خۆيان، حالەتى كەسى، ئامانجەكان، بەھاكان و باوەرەكان.

زانىارى زىاتر بەقۇزەمە لە: www.england.nhs.uk/personalisedcare/shared-decision-making

ئەمانە چەند كەرسەتىيەكەن كە دەتوانىت بەكارى بەھىنەت تاكو زۆرترین سوود لە گفتۇگۇكان و مەربىگەت لەگەل پېشىشكى بىيەشەكەن يان ستابى ھەلسەنگاندىنى پېش نەشتەرگەرى:

ھەلبىزاردەنى پېكھاتەي ويسلى يوكەي بىران

ئەمە وەك وەبىر ھىنانەوەيەك بەكار بەھىنە بۆ پرسىار كەن دەربارە چارەسەر.

https://bit.ly/CWUK_leaflet

خزمتگوزاری تهندروستی نیشتمانی سی پرسیار دهکات لموانیه چمند هلبزاردهیمک همیت دمربارهی خزمتگوزاری تهندروستی.

https://bit.ly/NHS_A3Qs

ناوندی چاودیری پیش نهشترگری (CPOC) CPOC وینهی جولاوی بمرهمهیناوه بوقونکردنمهوهی بریاردانی-هاوبهش.
www.cpac.org.uk/shared-decision-making)

ئەو پرسیارانەی کە رەنگە حەزبکەیت بیانپرسیت

ئەگەر پرسیارت ھەبوو دمربارهی دەرمانی بىھۆشكەردنەكەت، بىنۇو سەرەوە (دەتوانیت ئەم نمونانەی خوارەوە بەكاربەھىنیت و تىبىنى خۆتى بوق زىاد بکەیت لە بۇشاپىيەكانى خوارەوە). ئەگەر وىستت قسە لەگەل پزىشکى بىھۆشكەردن بکەی بەر لە رۆژى نەشتەرگەرىيەكەت، ئەوا پەيوەندى بە تىمىي ھەلسەنگاندى پیش نەشتەرگەرى بکە كە دەكرى بتوانن پەيوەندى تەلەفۇنیت بوق رېكىخەن لەگەل پزىشکى بىھۆشكەردن يان بتوانى چاوت پىتى بکەمۈت لە نۆرینگە.

1. ئایا بىھۆشكەرەكە هيچ مەترسىيەكى دىاريىكراوى ھەمە بوق سەر ژيانم؟

2. ئایا بىھۆشكەرەكە كار دەكاتە سەر چاكبۇونەموم دواى نەشتەرگەرى؟

خۆ ئامادەكەن بوق نەشتەرگەرى

ئەو نەخۆشانەی کە لەش رېكترن و دەتوانن ئاستى تەندروستى و شىوازى ژيانيان بەرەو پیش بىهن خىراتر چاڭ دەبنەوە لەدواى نەشتەرگەرى و سەختى كەمترىان دەبىت.

زور شىت ھەمە كە دەتوانىت بىكەيit بوق خۇئامادەكەن بوق نەشتەرگەرىيەك. تەنانەت گورانكارى بچووكىش دەتوانىت جىاوازى گەمۇرە دروست بکات. لموانىيە باشتىرىت ئاستى چالاکى جەستىيە خۆت زىاد بکەيit و شىوازى خوارىت پەزە پى بدەيت. گەر مادە كەھلىيەكان دەخۆيتەوە يان جىگەرە دەكىشىت، دەبىت كەمكەردنەميان لەبەرچاو بىگەيت يان بە تەھاوى دەستبەرداريان بىبىت.

ئەگەر كىشىيەكى تەندروستى درىزخايىت ھەمە، پەيوەندى بکە بە پزىشکى گىشى نەشتەرگەرىيەكەت بوق دلىابۇونەوە لەھەوە كە ئایا هيچ شتىك ھەمە بىكەيit بوق پەرەدان بە تەندروستىت پیش نەشتەرگەرى.

سەرچاوەكانمان لە لەش رېكتر و باشتىر و زووتن زانىيارى پىويسىت دەخەنە بەردەست بوق ئەمە لەبارتىر و باشتىر خۆت ئامادە بکەيit بوق نەشتەرگەرىيەكەت. تكايە بروانە و تىپسايتەكمان بوق زانىيارى زيانى:

www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/sorani

له رۆژى نەشتەرگەرىيەكەت

پىويسىتە نەخۆشخانەكە رىئىمايى روونت بىاتى سەبارەت بە كاتى راگرتى خواردن و خواردنەوە. ئەم رىئىمابىانە گىرىنگەن. ئەگەر لە ماوهى بىھۆشكەرنەكەت خواردن يان خواردنەوە لە گەدەتدا ھېبوو، ئەوا ەنگە بىگەرىيەتەوە بۇ سىەكان و قورگەت و هەروەھا ژىانت بخاتە مەترسىمەوە.

ئەگەر نەخۆشى شەكرەت ھەمە، تكايى پەيوەندى بە نەخۆشخانەكەتەوە بکە دەربارەي كاتى راگرتى خواردن و خواردنەوە و چۈنىيەتى بەكارھىنانى دەرمانەكانت لە رۆژى نەشتەرگەرىيەكەت.

ئەگەر جىڭەركىيەت، نابىت لەرۆژى نەشتەرگەرى جىڭەركىيەت، چونكە ئەم كىدارە رېزەت ئۆكسجىن لە خويىدا كەمدەكتەوە. هەروەھا نابىت جىڭەركىيە ئەلىكەترۇنىش (قىپىپ) بىتىشى.

گەر دەرمان بەكاردەھىننەت، دەبىت بە وردى رىئىمابىيەكەنلى تىمى ھەلسەنگاندى پىش نەشتەرگەرى جىيەجى بىكەيت دەربارەي چۈنىيەتى بەكارھىنانىان لە رۆژى نەشتەرگەرى. رېكەت پى دەرى كە قومىك ئاو بخۇيىتەوە لمكاتى خواردنى ھەر دەرمانىك كە پىويسىتە.

ئەگەر ھەر جۇرە دەرمانىيى خويىن شلكرىنەوە بەكاردەھىننەت وەك دەرمانى وارفەرين يان كلۋىپىدۇرگىلى يان رېقلىرەكسەبان، دەبى سەرەتە قەسە لەگەل راۋىزىكارەكەت يان تىمى ھەلسەنگاندى پىش نەشتەرگەرى بىكەيت بۇ ئەمەي پىت بلېن كە نايىيا خاخد لە چى كاتىكدا پىويسىتە دەرمانەكانت راپىرىت. ئەوان چاودىرى ھەر مەترسىمەكى خويىن بەربۇون و مەترسىمەكەنلى و مەستاندىنى چارسەر دەكەن، وە لەگەل تۇدا پالانىك دادەنلىن. پىش نەشتەرگەرىيەكە، پەرسىتارەكەت رىئىمانى روونت پى دەدات.

ئەگەر ھەست بە خراپى بىكەيت لە وادى ھاتىت بۇ نەخۆشخانە، تكايى تەلەفۇن بۇ قاوشەكە بکە بۇ ئامۇزىگارى.

تكايى بەر لە ھاتىت بۇ نەخۆشخانە، بۇيەيى نىنۇك، نىنۇكى دەستىكەر و جىل لابىه. بۇ ئەمەي لە كاتى دانانى ئامىرى پىوانى ئاستى ئۆكسجىن لە پەنجهت، ئامىرى كە بتواتىت بە تەمواوى كارەكە خۆى بکات لە ماوهى بىھۆشىوونتدا.

ئامادەبۇون بۇ نەشتەرگەرىيەكەت

پەرسىتارەكەت جلى تايىمەت بە نەخۆشخانەت پىددەدات و پىت دەلىت كە دەنۋانى چ جۇرە جانىكى ژىرەوە بېۋشى.

لموانەيە داوات لېيکىرىت گۇرەوى درېزى لاستىك لەپى بىكەيت بۇ كەمكەرنەوەي مەترسى خويىن مەين لە فاچەكانتدا.

پەرسىتارەكەت پىناسى خۆت لە مەچەكت يان لە پاژنەت دەبەستى و لە ھەندىك نەخۆشخانە جۇرى ھەستىيارەكەشت دەنۋووسن ئەگەر ھەتتىت.

ھەندىكىجار دەرمانى پىش وەختىت پىددەرىت پىش بىھۆشكەرن. دەرمانى پىش وەختە جەستەت ئامادە دەكەت بۇ نەشتەرگەرى - دەكىرى ئازار كەم بکاتەوە يان تىرشەلۇكى گەدە كەم بکاتەوە يان يارمەتىت بەنات بۇ پشۇودان.

پەرسىتارىك پېكىنىي سكپرى لەسەر نمونەيەكى مىز ئەنچام دەدات ئەگەر ئافرەت بىت و لە تەمەنلى توانستى مەندا بۇوندا بىت. ئەممە رېيشۇنىنى پىوانەيە.

پىويسىتە خىل و/يان ھەر جوانكارىيەك كە پىستى كونكىرىدىت لېيکەتەوە. ئەگەر نەتوانى لېي بىكەيتەوە، پەرسىتارەكەن دايدەپقۇشنى بە تىپ تا رېيگە بىگەن لە زيان پېكەوتىن بە خشلەمەكە يان بە پىستى. بەگەشتى دەكىرىت ئەلقەي ھاوسەرگىرى لە پەنجهتدا بەيلىتەوە. لەمowanەيە بېرىكى كەم ئاوت پى بىرىت.

کاتیک بانگ دهکریت بۇ نەشتەرگەرىيەكەت

- ئەندامىيکى ستابەكە لەگەلتىدا دىيت بۇ ژورى نەشتەرگەرى.
- بەگشى دەتوانىت چاولىكەت لەچاودا بىيىتىم، يان ھاوينە چاو و ئامىرى بىستن و تاقمى ددان تا دەگەيتە ژورى بىھۆشكەرنى.
- لەوانەيە بىتوانىت لايىن نەبەيت ئەگەر دەرمانى بىھۆشكەرى گشتىت بۇ نەكەيت.
- ئەگەر بىھۆشكەرى بەشى يان ناوجەپىت پى بىرىت، لەوانەيە بىتوانىت ئامىرى ئەلکترۆنى خۆت بىبەيت، لەگەل بىستوكەكان بۇ گۈيگەتن لە مۆسیقا (پېشەختە لەگەل پەرسىنارەكەت قىسبەكە لەسەر ئەمە).
- لەوانەيە بەپى بچىتە ژورى نەشتەرگەرى، كە ياوەرى دەكىرىت لەلایەن ئەندامىيکى ستابەكە، يان لەوانەيە بە كورسييەكى دوو تايە بروئىت يان گۆيىزەرمۇھ نەخۆش يان عەربانە. ئەگەر بەپى بروئىت، دەتوانىت بە شىۋىيەكى ئاسايىي پۇشاڭ و نەعلى خۆت لەبرىكەيت.

ھەر كە گەيشتىيە بەشى نەشتەرگەرى، پىشكىنى رۆتىنى ئەنجام دەدرىت پېش دەستپىكىرىدىنى بىھۆشكەرنى. پەرسىارت لىدەكىرىت لەبارەي ناوت، بەروارى لەدایكۈونت و جۇرى نەشتەرگەرى و لمکۆيى جەستەت نەشتەرگەرىيەكە ئەنجام دەدرىت، و دواجار كەي بۇ شىتىكتە خوارد يان خواردۇھ و ئاخۇز ھېچ ھەستىيارىيەكەت ھەمە. ئەم پىشكىنىانە رۆتىنин لە ھەممۇ نەخۆشخانەكان.

دەستپىكىرىدىنى بىھۆشكەردن

بىھۆشكەرنەكە دەكىرىت لە ژورى بىھۆشكەردن يان لە ژورى نەشتەرگەرى دەستت پىيەكتە. پېشىكى بىھۆشكەرنەكەت لەگەل يارىدەمەرىكى راھىنراو كاردهكەت. پېشىكى بىھۆشكەردن يان يارىدەمەكە ئامىرى چاودىرى پەسپەت دەكەت تا لىدانى دل و پەستانى خوئىن و ئاستى ئۆكسجىن بىپۇيىت، لەگەل بەستى ھە ئامىرىكى تر كە پېویست بىكەت.

كانولە، كە بىرىيەكى پلاستىكى بارىيەكە، دەخرىتىن نىيۇ دەمارىيەكى خويىنۇھ لەسەر پاشتى دەستت يان قولت. ئەمەش بەكاردىت بۇ پىدانى دەرمانى بىھۆشكەردن و ھەر دەرمانىتىكى دىكە كە پېویستە لە كات و لە دواى نەشتەرگەرى بەكاربىت. گەر ھەست بە نىگەرانى دەكەيت دەربارەي دانانى كانولە، لەوانەيە بىتوانىت كەرىمە بىھۆشكەرى بەشى بەكاربىت بۇ سېركەدنى شوئىنەكەمە.

دەرمانى بىھۆشكەرى گشتى

- دەرمانى بىھۆشكەر لە رىيگەي كانولەكەمە دەخرىتىن ناو خوئىنەنەرىيەكەمە. ئەم شىۋاژە بە گشتى بۇ دەستپىكىرىدىنى بىھۆشكەردن و ھەرودەها بۇ پىدانى دەرمانى دىكە لە كاتى نەشتەرگەرىدا بەكاربىت. ھەرودەها لەوانەيە لە رىيگەي دەمامەكەمە ئۆكسجىنەت پى بىرىت.
- دواى خەوتىن، بۇرى ھەناسەدان دەخرىتىن ناوھە بۇ ئەمە ئۆكسجىن و گازە بىھۆشكەرەكانت پىيدىرىت ئەگەر پېویست بۇو. پېش ئەمە ئۆھەتى تو بەئاگا بىيىتىم، بۇرى ھەناسەدان دەرەھىنرەتىن دەرھە.

زانىارى زىاتر لە نامىلىكەكەدا بەردىستە رىرەھى ھەناسە و ھەناسەدان لە كاتى بىھۆشكەردندا
www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/sorani

دەرمانى بىھۆشكەرى ناوجەپىت

- ئەگەر بىھۆشكەرى ناوجەپىت بۇ بىرىت، ئەوا ئەم شتانەي خوارھە رەۋوەدەن:
- پېشىكى بىھۆشكەرەكەت داوات لىدەكەت كە ھەمنىن بىت لەكاتىكدا دەرزايدەكانت لىدەدرىت. لەوانەيە ئامىرىكى تايىھەتى سۇنۇر بەكاربەھىن بۇ دانانى دەرمانى بىھۆشكەرى بەشى. رەنگە ھەست بە مىرۇولەكەرنىتىكى گەرم بەكەيت كاتىك كارىگەرى بىھۆشكەرەكە دەست پىدەكەت

- نهشتمرگمریهکم تنهها ئەوکاته دەست پىدەکات کاتىك تو و پىشىكى بىھۆشكىرىنەكەت دلنىان لەوهى كە شوينەكە سربۇوه. چەند پىشىنەتىك ئەنجام دەمن بۇ دلنىابونەوه لە كاركىرىنى بىھۆشكەرەكە
- تو ھۆشىار و ئاگادارى دەوروبەرت دەبىت، مەگەر ئارامكەرەوەت پىدرابىت. پەردىيەك بەرچاوت دەگرىت تا نەشتمرگمرىيەكە نەبىنەت، مەگەر لە حالمىتكدا خوت بىتمۇيت بىبىنەت و تىمىز ژورى نەشتمرگمرى رەزامەندى دەرىن كە دەكىرىت تو سەيربەكەيت ئەندامىيەكى تىمىز بىھۆشكىرىنەكە لە زىيەك تو يە و دەتوانىت قىسىمان لەگەلدا بىكەيت ھەركاتىك ويسىتت
- ھەروەھا لەوانەشە بىتوانىت بە بىستوك گۈئى لە گۇرانى بىگرىت لەكتى نەشتمرگمەيەكەدا.

ژورى چاكبۇونەوه

لەدواي نەشتمرگمرىيەكە، دەبىتىتە ژورى چاكبۇونەوه، كە قاوشىكى تايىەتە زىيەك لە ژورى نەشتمرگمرى، لەۋى ئە زىيەكە دەكىرىت کاتىك بىھۆشكەرەكە بەرت دەدات. يەكەمى چاكبۇونەوه دلنىا دېنەوه كە تو ئەوەندە بىكىرىت ئاسودەيت و ھەر دەرمانىتىكى تىرىت پىدەدەن ئەگەر پىويسىتت بىت. كاتىك زانيان بەسەلامەتى لە بىھۆشكەرەكە دەربازبۇويت و قەرھولىمە بەردەست بۇونى ھەمە، تو دەبىتىتە بۇ قاوشەكە.

ئازار شكىنى دواي نەشتمرگمرى

جۇر و بىرى ئازار شكىنى كە پىتىدەرىت بەندە لەسەر ئەو نەشتمرگمرىيە كە ئەنجامىداوە لەگەل ناستى ئازارى دواي نەشتمرگمرى. ھەندىك كەس ئازارشكىنى زياتريان لەچاو كەسانى تر پىويسىتە.

بەگشتى، پىويسىتە ھەندىك پلەمى ئازار يان نائاسودەبىي پېشىنى بىكىرىت لەكتى چاكبۇونەوهەدا. دەكىرىت ئازار شكىنى بەھېزىز زۇر باش بن بۇ نەمانى ئازار، بەلام زىيانى لاوهكىيان ھەمە، وەك دل تىكىملەتەن، قەبزى، و ئالودەبۇون لە كاتى بەكارھىنان بۇ ماوهى درېئ. لەوانەھە ئەم جۇره ئازار شكىنانە بخېنە بەردەستت:

- حەپ، گولاج يان شلە بۇ خواردنەوە - ئەمانە بۇ گشت جۇرەكانى ئازار بەكاردىن. بەگشتى نيو كاتىزمىر دەخایەن تاكو كاريگەرەيان دەست پىدەکات. پىويسىتە بتوانىت بخۇيىت و بخۇيىتەوە دل تىكىمەلەتتىنەتتىن بەكارھىنەت سوود لەم دەرمانانە وەر بىگرىت.
- دەرزى لىدان- دەكىرىت ئەمانە ژىرىپېتىت بن (الە رىنگەي كانەلەوە بۇ ناو خوینەپەنەر بۇ كاريگەرە خىراڭىز)، يان لە رىنگەي ماسولكەوە (بخېنە ئىيۇ قاچ يان ماسولكەي سمت بە بەكارھىنانى دەرزى، نزىكى ۲۰ خولەك دەخایەنەتتىن باكو كاريگەرە دەبىت).
- ئازار شكىنى كۆنترۆلكر او لەلايمەن نەخۇشەوە (PCA) - ئامىزىكە دوگەمەيەكى ھەمە، كاتىك دوگەمەكە دادەگرىت بىرىكى كەم يان دلۋپىك لە ئازار شكىن دەخاتە ناو كاپولەكەتەوە. بەشىوازىك پرۇگرام كراوه كە دلنىيابىي دەدات لەۋە ئەتوانىت بىرى زىاد لە سۇنۇرە رىيگەپېتىراو دەرمان بىدەيت بە خوت. ئازار شكىنى كۆنترۆلكر او لەلايمەن نەخۇشەوە تو دەخاتە ژىر كۆنترۆلى راستەخۇرى ئازار شكىنەكانى خوتەوە.

■ دەرمانى بىھۆشكەرە بەشى يان ناوچەبىي لەنپىياندا دەرزى سېرکەرنى بىر بىرەي پىشت و ئىپپىدورال-

ئەم جۇرانە بىھۆشكەرە دەكىرىت زۇر بەسۇود بۇ كەمكەرنەوە ئازار لەدواي نەشتمرگمرى. ور دەكارى زياترت دەست دەكمەنەت لەنتىو ناميلكە ئازار شكىنى دىكەپەتك دواي نەشتمرگمرى، بىھۆشكەرنى بىر بىرەي پىشت و ရاڭىتنى دەمار بۇ نەشتمرگمرى شان، قۆل يان دەست:

www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/sorani

ئازار شکین لە دواى جىهېشتنى نەخۆشخانە

ھەرچەندە، رىنگە ھەندىك حب و دەرمانى ئازار شکىنت پىدىرىت كە نەخۆشخانەت جىهېشىت، ھاوكات، شىتىكى باشە ئەڭمەر ھەندىكىش لەو ئازار شکىنانە بىكىرى كە پېنۋىستان بە رەچەتەي پزىشك نىيە تالە مالۇمە ھەتتىت. ئەڭمەر ھېشىتا پېنۋىستان پېنیان بولۇ دواى دوو ھەفتە لە جىهېشتنى نەخۆشخانە، پېنۋىستە پېيۇندى بىكەيت بە پزىشكى گشتى بۆ گۇتوگۇزى زىاتر لەسەرى.

لەوانىيە دواى نەشتەرگەر بىمەكتە دەرمانى ئازار شکىنت بۆ بنووسرىت كە ماددەي بېھۆشىكمەركان لەسەر وېسىاتى فاكەلتى دەرمانى ئازار بەۋەزىتە:

www.fpm.ac.uk/opioids-aware/information-patients

رۇشتە مالۇمە و چ كاتىك دواى يارمەتى دەكەيت

ناتوانىت شۇقىرى بىكەيت لەدواى نەشتەرگەر، كەواتە پېنۋىستە ھەماھەنگى بىكەيت بۆ ئەمەن ئەتكىپەك بەكىرى بىگىت ياخود كەسىك بىت بەدوادتا.

پىش دەرچۈونت زانىارىت پىنەدرىت لەسەر ھەر مەشقىك كە پېنۋىستە ئەنچامى بىدەيت تا يارمەتىت بادات چاکبىتەوە و زانىارى لەسەر چۈنىيەتى ئاگادار بىدونى بىرەنەكتە.

پېنۋىستە پېيۇندى بىكەيت بە پزىشكى گشتى يان ئەم نەخۆشخانەيەي نەشتەرگەر بىمەكتە يان بۆ ئەنچام داوىت ئەڭمەر:

- ئازارى زور سەختت ھەمە يان ئازار دەكتە لە زىادبۇون دايە
- لە شوينى نەشتەرگەر بىمەكتە ھەست بە ئازار و ئاوسان دەكەيت
- ئەزمۇونى ئازارى سنگ دەكەيت يان سەختى لە ھەناسەدان
- ئەڭمەر كىشىمەكتە ھەمە و لە نىيۇ زانىارىيەكانى كاتى دەرچۈون ئامازە پىنەدر اوە كە لەلاپەن نەخۆشخانەكەمە بۇت دابىن كراوە.

گەر ھەست بە ناپەتلىرى زۆر دەكەيت، پېنۋىستە بچىتە نزىكتىن بىنكەى فرياكەوتى خىرا بىز و وترىن كات.

رەتكىردنەوە بەرپرسىاريەتى

بارەيەوە بەھىن. ئىيمە پېشىبىنى ئەم ناكەمەن ئەم زانىارىيە كەشىيانە ولامەرەوە ھەممۇ پرسىاريەكتەن بن و ھەملەرى ھەممۇ ئەم شتانەي بۆ ئىوه گەرینىڭ باشتىر وايە برىيارەكتەن و ھەر جۇرە نىگەرانىيەكتەن بە ئىمى پزىشكىي خۇتان رابگەمەن و ئەم بروشورە وەك رېنۇينىڭ بەكار بىنن. ئەم بروشورە باشتىرە وەك تاكە سەرچاواھى ئامۇزگارى لېبەر چاو نەگىرەت. نابىت بۆ مەبەستى تىجارى و پېشىيە بەكار بەھىنرەت. بۆ ئاشكراكىرنى تەھواوەتى، تكايە كرتەمەك لىزە بىكەن (

www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/sorani

ھەممۇ و ھەرگىر انەكان لەلاپەن گەروپى) و ھەرگىر انى بېسىنور (ئامادەكەرىن و تېكستەكان لە رووى كوالىتىيەوە پېداچۇونەمەيان بۆ دەكەيت بۆ ئەمەن جىيەتى بىكەيت بى ھەملەن، بەلام دىسان ئەڭمەرى ئەمەن ھەمە ھەندىكىيان ھەلەمەيان تىدا بىت يان زانىارىيەكان بە درووستى و ھەنگىز

پیمان بلی که رای تو چیه

ئەگەر ھەر سەرنجىكتان ھەيە تكايىە بە ئىمەيل بۇمان بنىرن بۇ: patientinformation@rcoa.ac.uk

Royal College of Anaesthetists

Churchill House, 35 Red Lion Square, London WC1R 4SG

020 7092 1500

rcoa.ac.uk

چاپى شەشىم، نىسانى ٢٠٢٣

ئەم نامىلىكىمە پاش بەروارى چاپىكىرىن و دەرچۈونى، لە ماوەسى سى سالدا پىداچوونەوهى بۇ دەكىرىت.

© 2023 Royal College of Anaesthetists

دەكىرىت ئام نامىلىكىمە وىنەى لىيورى بېگىرىت بۇ دروستكىرىنى بلاۋىكراوهى زانىارىي نەخۇش. تكايىە ئامازە بەم سەرچاوه رەسەنە بەدە. ئەگەر دەتكۈنىت بەشىك لەم نامىلىكىمە لە بلاۋىكراوهىمكى تىردا بىكار بەتىنىت، پۇرپۇستە سوپاسنامەمى گۈنجاو بىرىت و لۆڭ و بىراند و وىنە و وىنۇچىكەكان لابىرىن. بۇ زانىارى زىاتر، تكايىە پەيمۇندىمان پىوه بىكەن.